

Што е женски суд?

- Простор за гласовите на жените, за сведоштва на жените за искуства со неправди претрпени во текот на војната и во време на мир,
- Простор за сведоштва на жените за насилство во приватната и јавната сфера,
- Простор за сведоштва за организиран отпор на жените.

Кога започна процесот на формирање на Женскиот суд – феминистички пристап кон правдата?

На крајот од 2010 година 7 членки на Иницијативниот одбор/ИО од речиси сите некогашни југословенски републики започнаа со иницијатива за организирање на ЖС. ИО сега има 10 организации од сите држави од бивша Југославија.

Во последните две години, Жени во црно беа носителки на програмски активности.

Што направивме до сега?

Во текот на изминатите две години на терен беа организирани:

- 11 регионални семинари,
- 10 обуки за јавни презентации,
- 102 јавни презентации во 83 градови од целиот регион,
- 25 документарни филмови во врска со темата,
- 15 состаноци (работни консултативни, состаноци на

Иницијативниот одбор, состанок на Меѓународниот советодавен одбор),

- 5 регионални феминистички кружоци за продлабочување на сознанијата во однос на темата,
- 10 издавачки единици (брошури, читанки и мировна агенда) како и голем број лифлети на сите јазици (албански, босански, македонски, словенечки).

Кој период го опфаќа Женскиот суд?

- Женскиот суд ќе се бави со насилство извршено во 90-тите години,
- Женскиот суд ќе се бави со насилство по војните од 90-тите години од XX век.

Заклучено е дека континуитетот на неправдите и насилствата ги поврзува воената и поствоената состојба.

Со кои облици на насилство би работел Женскиот суд?

Ставовите и сведоштвата на учесничките во процесот покажуваат дека најчести облици на насилство се следниве:

I Насилство на етничка основа:

- Институционално насилство – омаловажување на граница од страна на полицијата врз основа на етничка припадност; бркање од работа поради етничка припадност; присилна промена на идентитет, бркање од живеалиште и тн.
- Репресија на друштвено ниво – отфрлање, омаловажување, исклучување на етнички мешаните фамилии/бракови/заедници и тн.

II Милитаристичко насилство:

- Војна против цивили – воени дејства, постојана физичка загрозеност, опсади, исцрпување со глад, бомбардирање, воен терор на граница и тн.
- Репресија поради отпор на присилна мобилизација – врз жени кои поддржале дезертери-машки роднини, како и врз антивоени активистки, поддржувачки на дезертери и приговарачи на совеста и тн.

III Континуитет на насилство на родова основа:

- Воено злосторство силување – премолчување на воено злосторство силување, злоупотреба на воено силување во националистички цели, стигматизација на жените кои сведочат за тоа и тн.
- Машко насилство над жените – физичко, психичко и сексуално насилство во брак и партнерски врски од страна на повратници од војната, машко насилство над жени во јавен простор како друштвено прифатлив облик на однесување и тн.
- Политичка репресија врз бранителките на човековите права

IV Економско насилство над жените:

- Приватизација како злосторство над жените – укинување на работнички, социо-економски права и тн.
- Живот во постојана економска криза – живот во постојан страв од сиромаштија, невработеност, отпуштање од работа, работа без надоместок и тн.

Дилеми и предизвици кои произлегоа од процесот

 а) Прашање на одговорност – искуството од терен покажа дека во јавноста не е присутно прашањето на одговорност (морална, политичка...) и тоа поради:

- национализам,
- префрлање на одговорноста на „други“ (пред сè на друга нација),
- одрекување и минимизирање на воените злосторства направени „во наше име“ и тн.

Жените сметаат дека тоа е пречка за праведен мир и дека е важно да се продолжи работата на прашањето за одговорност од феминистички аспект.

 б) Дали Женски трибунал или Женски суд? Во врска со оваа дилема, жените сметаат:

- Женски трибунал е поблизок на институционален правен систем („прав суд“)
- Женски суд повеќе овозможува простор за сведочење, излекување на траумите и обновување на односите.

Жените се определуваат за модел на суд кој ги спојува елементите на женски суд и женски трибунал.

 в) Место на одржување на судот – оваа дилема, според одговорите од терен, покажува дека судот би можело да се организира во:

1. Белград, како „симбол на одговорноста за воени злосторства“,
2. Сараево, како „симбол на страдањето“,
3. повеќе градови, како „патувачки суд“,
4. градот кој е „надвор“, кој не носи воени трауми.

Дефинитивната одлука за местото на одржување на Женскиот суд ќе биде донесена во продолжение на процесот.

 г) За сведочењето на Женскиот суд искуството покажа дека:

- Постои голема потреба за сигурен простор,
- Постои страв од обновување на траумите,
- Постои страв од јавен настап,
- Постои страв за лична безбедност и безбедност на членовите на фамилијата.

Во сите средини преовладува крајна несигурност (во политички, етнички, родов, социо-економски поглед), што ја зголемува ранливоста на жените.

Што направивме до сега?

- Повеќе од **200** организации од граѓанското општество се вклучени во процесот,
- Во активностите во врска со ЖС учествуваа жени од повеќе од **100** градови,
- Процесот на организирање на ЖС опфати повеќе од **3500** учеснички/учесници.
- Преку **250** активисти/ки директно учествуваа во осмислување и реализирање на активностите за организирање на Женскиот суд.

Подготвија: Жени во црно
јануари 2013.

Жени во црно
Југ Богданова 18/5, Белград
+381 11 26 23 225
zeneucrn@gmail.com
www.zeneucrn.com

ЖЕНСКИ СУД

ФЕМИНИСТИЧКИ ПРИСТАП
КОН ПРАВДАТА